

Миллий Тикланиш

Узбекистон Миллий тикланиш демократик партиясининг ҳафталиқ газетаси

1995 йил. 3 октябр

17-сон

«МТ»: воеалар, ҳабарлар

«СЕН УЗОК ЯШАЙСАН..»

Улуғ аллома Сулаймон Бокириний:

Хар тун кўрсанг қадр бил,
Хар ким кўрсанг Ҳизр бил,—
дэв луғт этганларида накадар ҳақ бўлган эканлар. Зеро, инсонга эхтиром, инсонни бошга тутириш, хушумомла булиш, ҳалол-пок яшиша нафакат рухий маънавий, балки физиологик жиҳатидаги ҳам бекис афзаликлигарга эга экан.

Бу холи замонавий фан ҳам тута-тўқус ислобтади.

Калифорниялик олимлар нақ етимиш беш йил давомидан 1200 га якин эркак-аёл билан таддикот ишлари олиб бордилар. Натижада ким болалигидан тутриз, вижандон, узгаларга хурмат билан муносабатда бўлиб келган бўлса айдан ушалар бошқаларга нисбатан тўрт-беш йил купроқ умр куриши аниқланди. Бундай умроқиска жатто чекиш ва ишиш сингари иллатлар ҳам таисир қўрсатолмаскан.

Хар қалай, табиитини дононлигига таъсиф йўқ. Караган, жаҳонни инсондай бўлиб, «ҳар кимда Ҳизр»ни кўриб умр кечирган фарзандига энг улуг неъмат булган кўшимча яшамос фураситини мукофот тарзида инъом этади. Ва аксина, баджовқ, ҳасадчи, гийбатта уч, бирорларини ютуғини курганда тун бўй хуломларни чиқадиган худбин кишиларнинг умри анча қисқа кечаркан...

Илло, айтайлик, бир кам юз ёшига қадар Лутфий домланинг кўлига қалам, юрагига кувват нибор сабор турган куч унинг раиятига муҳаббат эмасми? Еҳул узимизнинг замондош, тўксон бўшида шерилатиб шеър кетидан шеър ўқиб турган Куддус бобо Муҳаммадий болалрга булган адкосини муҳаббати туфайли шу кунларга етил келмадими?

Хулла, умроқискинин боинин бизга тарғи килиб келинганидек, фақат тоза ҳаво, ранг-баранг тоам ва ёки жисмоний машқуларданги изламаслик-лоҳимга ухшайди. Бошқи нимадир ҳам бор экан. Айниқса, ширин лутфлар мамлакати булган кўнча Шардак бу омилнинг ўрини алоҳидан ажралди туради...

ИККИ ДУНЁ БИР ҚАДАМ

Тезкор замонамида кўнча Буюк Итап йўли бўйлаб ҳоргин тутлар карвондо чайкалай кетавериши билан узоқса бориб булласлигини англаган миллиатдошишибиларномонларнинг изолатида самолётларга кўчирганлар.

Яқин-яқинчага биз — хориждан келадиган саҳиҳ тадбиркорни, унинг олам-олам бойик нисор сабор турдиган тақлифини интилил билан кутардик. Аммо бозор иктиносидонин дастлабки саборларник ўхнарса осмондан тушиб қолмаслигини, деярли барча сармандорлар фоалиятининг асосини моддий, манфаат ташкил этишини курсадти. Инчунин, кул қўясутириш утиргандан кўра, чет эзизимининг чиқиши...

Г. МУРОДАЛИЕВА

ҚУВВАТИ ИСЛОМ

Якинда Бухорода «Бухоро ва жаҳон» ҳалқаро симпозиуми бўлди. Инда АҚШ, Дания, Польша сингари катор давлатлардан бир гурӯҳ мутахассислар иштирок этиди.

Симпозиумда нотиқлар қадим Бухоронинг ислом оламида, жаҳон маданиятида тутган ўрни, унинг буғуни ва келажаги хусусида маъруза килдилар.

«ОСМОНДАГИ САМОЛЁТ...»

Мирзачул осмонида яна саломётлар пайдо бўлиши.

Гап шундаки, туманда келгизи сий хосили учун 12350 гектар майдонга галла экилади. Айниқса гўза катор ораларига экиласкан тақдидларни дастлабки саборларник ўхнарса осмондан тушиб қолмаслигини, деярли барча сармандорлар фоалиятининг асосини моддий, манфаат ташкил этишини курсадти. Инчунин, кул қўясутириш утиргандан кўра...

Г. МУРОДАЛИЕВА

Узбекистонда пишиқчилик

ГАП ОЛДИНГА ҚАРАБ ЮРИШДА

Фалсафий гурунг

Мустакил республиkanинг ишларни мафкураси ҳакида гап кетгандан, жуда кўп чиқишилар, янги-янги мақолалар, бир неча китобларнига олиш, улардан парчалар келтириш мумкин. Амма шу улуг максадни амалга оширишга, унга озими-кўпми хизмат этишига бўл изланишлар етарди деялек чиқиши...

Халқаро ҳокимини, вокзал бошлиғи-ю турар жой бошқармаси бошлиғига қорашиб колди. Эмишки, шоири замон уйиз, оиласиз, темирйўл шоҳбекатида яшаган ва анчайин назимий мерос қолдирган. Овруполик олимлар мархумнинг ажойиб таъбиъи назми, гузал мисралари тўғрисида батасфил тұхталанганлар. Бирок ҳайтини ёртишига келганида андак «зинкалик» кылғанлар чамаси, кўп «зътибор» қаратмалар. Маҳақар сұхбатни тиглаб утирган давримизнинг яхши носирларидан бири кутилмаганди: «Яхшиямки уша соизи бозда яшамагани, агар узбекистондан хаёт кечирганида борми, унингижоди бир ёдда колиб, оғир ҳайтини байрок килиб юрардик. Уша пайтдаги давлат бошлиғини,

шахар ҳокимини, воказал бошлиғи-ю турар жой бошқармаси бошлиғига қорашиб колди, улардан қолган авлодларини ҳам мўридан чиқандай килиб кўядрик», деб гапидилар. Бу албатта, бозини иззат-нафси мизга тегмади, мабодо оғир ботган тақдидларни гириғ деб олмадик. Чунки, дўстимиз фикрини камоли куйинганидан, бизга тарбиянига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Миллий мафкура ташқарида эмас, узимиз билан бирга, халилларнига оғир ҳайтини тиглаб утирганларни тишилди, улардан миссолар келтириб нутқ ирод этиш, матбуот саҳифалари таъбиғатида маколалар ёзиши, ёки ёстиқдай-ёстиқдай китоб чиқариши шарт эмас.

Б. МУРОДАЛИ

ДИҚКАТ!

1996 йилга обуна бошланди!

1 октябрдан эътиборан Узбекистоннинг барча алоқа бўлимлари, матбуот тарқатиши тармоқларида мамлакатнинг газета ва журнallariiga ёзилишни унутманг!

«МИЛЛИЙ ТИКЛANIШ» ҳафталиқ газетасига ёзилишни унутманг!

«Миллий тикланиш» мустақиллигимизнинг сиёсий ва мафкуравий негизидан пайдо бўлган Узбекистон Миллий тикланиш демократик партиясининг газетасидир. У 1995 йил 10 июндан мунтазам чиқа бошлади. У миллий ўсиб-униш, инсоний камол топишнинг барча масалаларини ўз саҳифаларида ёртиб боради.

Азиз дўстлар!

Сизни миллий тикланиш гурунгларимизга астойдил таклиф этамиз.

Маърифий, сиёсий, ижтимоий газетамизнинг равнақ ғоялари сизнинг ҳам ғояларингиз!

«МИЛЛИЙ ТИКЛANIШ»га обуна бўлинг!

Обуна нархи

Фуқаролар учун:

бир йилга — 130 сўм

олти ойга — 65 сўм

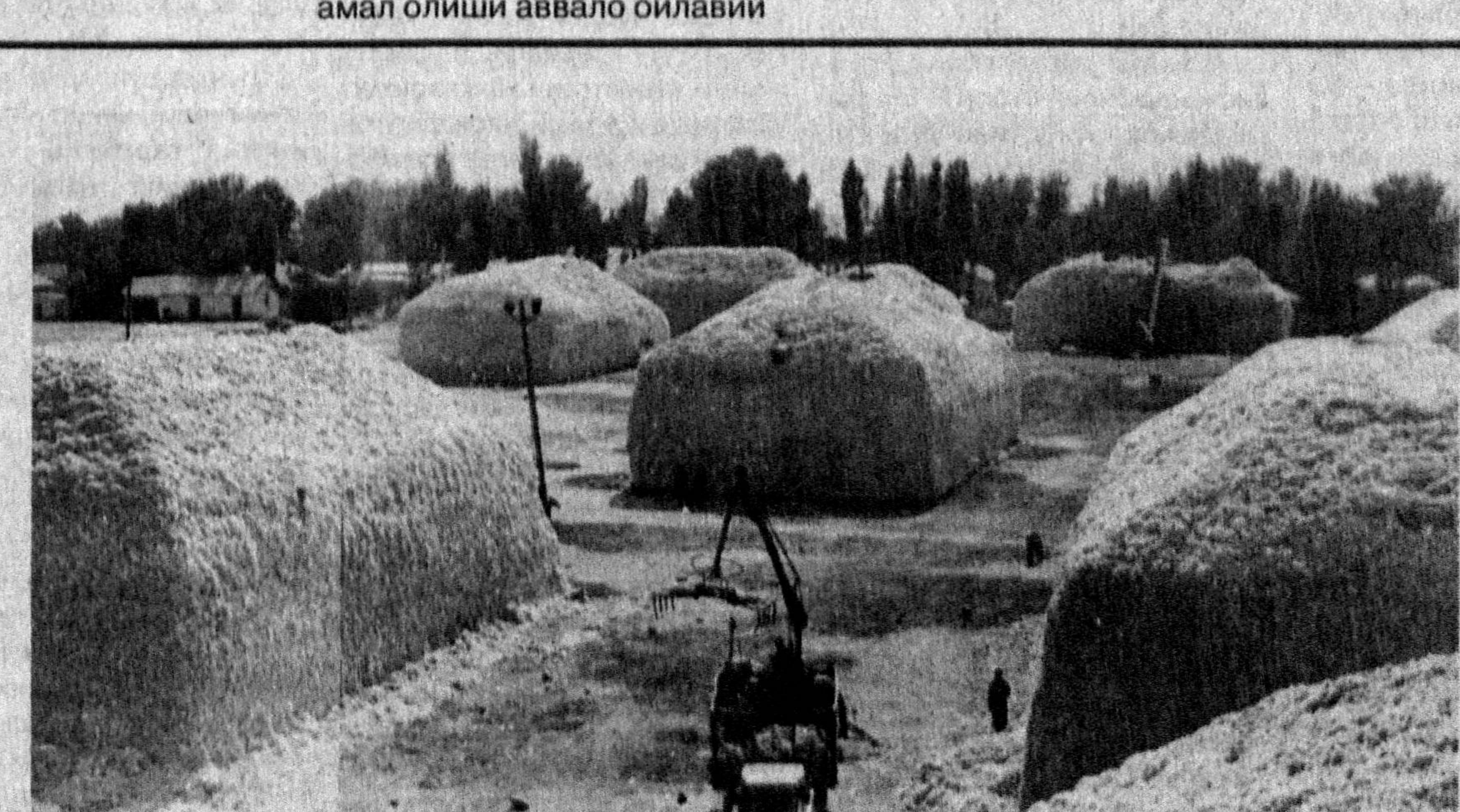
Фуқаролар учун нашар индекси — 64618

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР УЧУН:

бир йилга — 156 сўм

ЯРИМ ЙИЛГА — 78 сўм

Корхона ва ташкилотлар учун нашар индекси — 64619

Хадичабегим замона ишлари қандай ўлчовда, деган умумбашарий саволга эркаклар қатори жавоб излаган юлдузи порлоқ ва баланд темурий маликалардан саналади. Унинг ҳайти ҳам бошқа темурий маликалар сингари жуда мурракаб кечганилиги тарихидан.

Алишер Навоий газалларини ўйиб, Хадичабегимни қайтадан кафш этгандек бўлдим. Тўғри, бу малика ҳақида баъзи тарихий манбаларда маълумотлар бор. Билганларимиз ҳам кўп эмас. Навоийнинг дўсти Ҳусайн Бойкаро шахсияти ва фаолиятига берган баҳоси ундан кам эмас. Навоийнинг баъзу сифатлари борасида Фикр юритишдан аввал диккатнинг малика ҳақида айрим фикрларга қаратишни ўринли хисоблади. Бобур «Бобурнома»да ёзди: «Яна Хадичабегим эди, Султон Абдусаид Мирзоининг фунчаси эди, Мирзоидан бир кизи бор эди, Оқбемиг отлиқ. Ироқда Султон Абдусаид Мирзоининг шикастидан сунг Ҳирияг келди. Ҳириядан султон Ҳусайн Мирзо олди ва севди («севди» сўзига алоҳида қараш жоиз — Р.Р.), гучнчилик мартабасидин бегимлик мартабасига тараққи килди. Сўнгвлар худ асрори ихтиёр бўлуб эди. Мухаммад Мўймин Мирзоининг саъий бўла ўтлурдилар. Султон Ҳусайн Мирзоининг ўғлонлари ёғигитлар, кўпраки мунинг жиҳатидин эди. Узини оқила тутар эди, валие беаки ва пургўй хотуб эди». Айрим жиҳатларига кўра, ушбу баҳони кувватлаш мумкин. Аммо Бобурнинг бундай кескин, қадиқ баҳоси кишини ўйлантиради. Бизнингча, баҳоға Бобур кўйдаги ҳолатларни асос қилиб олган бўлса, эҳтимол. Булаар: биринчидан, у Мўймин Мирзоининг ўлимида жоҳилтабиат кишиларнинг кўли кучлилик қўлганидан кўз юмади; иккинчидан, шаҳзодалар — Музофар Мирзо ва Бадиузвоннан Мирзоининг таҳтаталашилари, бунинг оқибатидаги Ҳирот таҳтининг кўлдан кетишида ҳам бош сабаби, деб Хадичабегимни билди; учинчидан эса, Хадичабегим шия маҳзабидан бўлганингидир.

Ҳулас, Бобурнинг баҳосини бир таассурот таъсирида берилган баҳо, дейиш мумкин.

Ахир, ба йўлда — таҳт учун курашда ота-боболарнинг, оға-иниларнинг ўзаро қон тукишлари факат Ҳусайн Бойкаро Мирзо ўғилларига хос ирова эмас эди-ку?

Худобезори кимсаларнинг ўзаро фиску фасодлари чи? Бундай қон тукишлар ҳақида тарих катларидан кўплаб мисоллар кельтириш мумкин. Ойбек «Навоий ҳақида» номли тадқиқотида Мўймин Мирзоининг ўлдиришида Низомулмulkнинг кўли юкори бўлганинги алоҳида кўрсатади: «Подшо жинояткор Низомулмulk ҳақида Мир Алишер билан маслаҳатлашиб, Низомулмulkни бутун оиласи билан қамашга ва мулини мусодарга этишга қарор килди. Олим Турғун Файзиевнинг «Темурий маликалар» китоби ўз вақтида ўзилган ўзгача китоб, бирок, бизнингча, Хадичабегим ҳақида айттилган фикрларида анъанавий баҳо кучли.

Шундай экан, аркони давлат ўртасида вужудга келган нобаробарликларда етакни шахс сифатида Хадичабегими кўрсатиш түргимискан? Нахоти, малика бутун шижоати, билими, ақл-заковати, қалб кўрни жаҳолату адолатизмикка қаратади? Бу саволга «йўқ» деб жавоб беришига ҳақимиз борга ўтшади.

Ахир, Хадичабегимни ўз даврида замона Билқиси, Билқиси соний, Билқиси аҳд, даврон Зубайдаси, Хадича Кубро, Маҳди ульё, Исламат-дунё, деб бежиз айтишмагандир. Демак, малика оила бошилиги, ҳамда ишонч, боштарбичи, хизиф, сиҳат, илму алоҳо, шаръий ва дунёвий билимлар эгаси ҳам бўлганки, бегимлик мартабасига кутарлиш бунинг далиллари.

Энди Навоийнинг ўшир дўсти, нозикфаҳм шоҳ маликасининг энг ибратли томонларини курсатган баҳо ва сифатларини айримларини кельтирамиз. Этибор беринг:

Авжи давлат узра бўлсун доимо Билқиси аҳд,

Ким Зуҳал қасрида ҳар тун пособие беш эмас.

Яъни: давлатнинг (Ҳусайн Бойкаро давлатининг) осмони узра замона Билқиси бўлсин, Зуҳал қасрида ҳар тун ортиқ эмас.

1994 йилнинг декабрида «Харийана урду экадеми» нашриёти таникинни хинд адабиёт шуноси, Хиндистон таракийларвир ёзувчилар асоциацияси ва «Хиндистон — Узбекистон» жамияти бош котиби, Дехли дорилфуни профессори Қамар Раиснинг «Узбекистон налихати ва Алишер Навоий» китобини чоп этиди.

Профessorinинг номи ӯзбек жамоатчилиги ва айниқса, шарқиенослар уртасида илгаридан таниш. 1962 йилда Дехли дорилфуни урду-кафедрасидаги ўз китубхонаси К. Раис, Узбекистонга ТошҶДТаклифига биноан хинд тилини ва адабиётидан мавзуларалар уқиши келишини ташкилайдиган.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди. Бу ўртада Ҳамиджонов, Ҳадичабегимни ўзбек адабиётини таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

Айнан шу дустлик боин, Узбекистонда биринчи бор Р. Мухаммаджонов «Урду тили ўзув кўлламасини тайвандир, ўзбек тилида Мирзо Голиб, урду тилида эса Алишер Навоий ва Бобурнинг равон ва дилбар газзалари янгради. Ўйлайманки, уларнинг ҳамкорликни алоҳида тақдилайдиган.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

К. Раис беъват оламдан ўтган таникли ўзбек хиндшуноси, кўллаб олимлар, таржимонлар, ўтичилар, муҳаррирлар узоти Раҳмонберди Мухаммаджонов билан якнидан ҳамкорлик қилиди. Уларнинг муносабатлари ўзбек ва хинд маданиятилари таҳдиди ҳамда келажаги ҳақидаги қизигин роҳлини алоҳида тақдилайди.

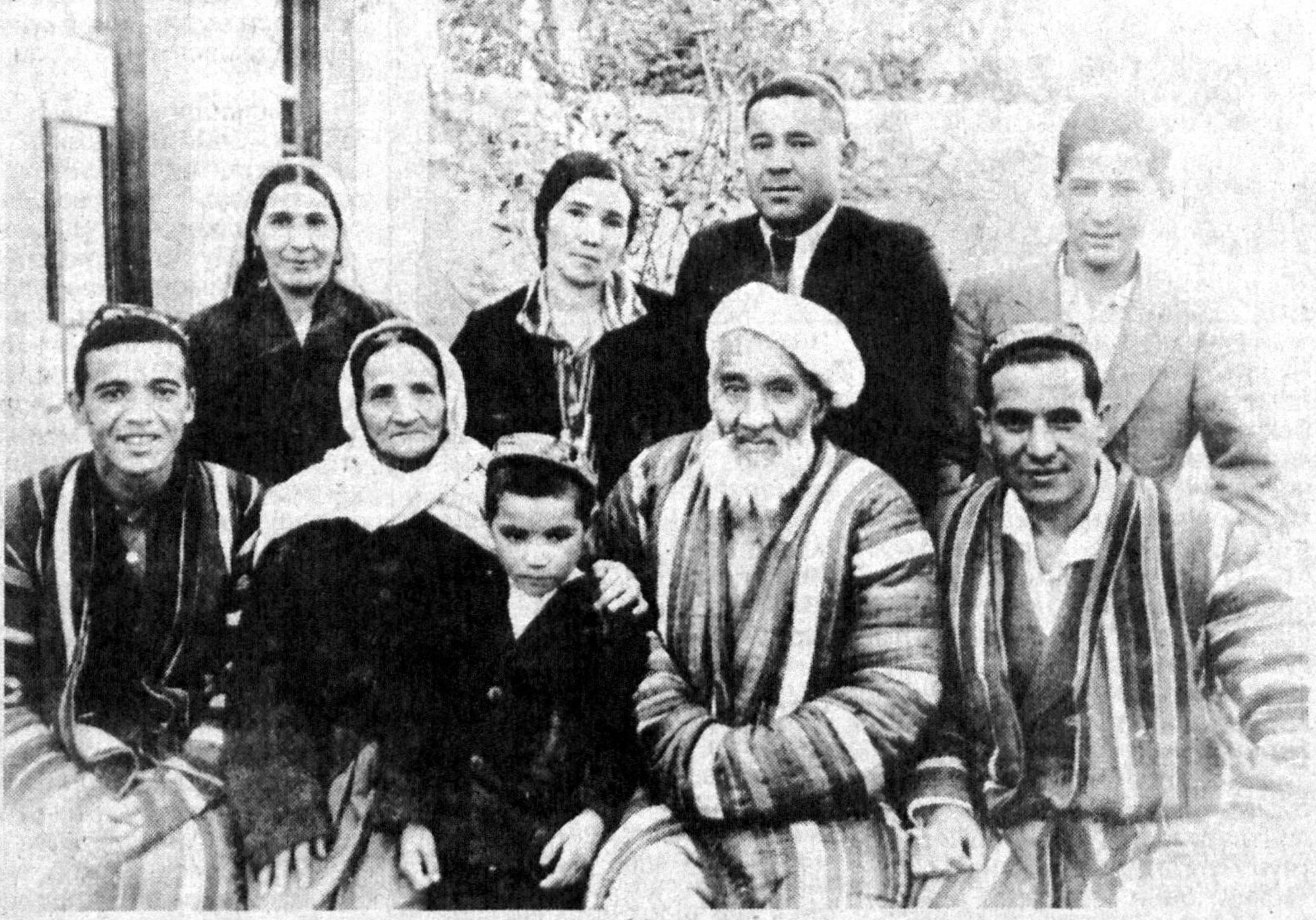
К

Мустақиллигимизнинг 4 йиллиги арафасида отамнинг иккичи жаҳон уруший таҳтиларидаги фаолиятла, шаҳар доирин материал топармакманнан деган нийатда жумхуритимизнинг отоҳон газетаси таҳририга бордим. У ерда мазкур газетанинг боғламилари сақланади. Газета боғламиларини вақтарлар эканман, ёзувчи Ҳабиб Нұмымон қаламига мансуб 1942 йил 20 январда эълон килинган «Кексалар ынгилиши» сарлавхали мақолани ўқиб гоятда хурсанд булдим. Унда шундай жумлалар бор эди: Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани ҳақидаги газета хабарини тобиқ олдим. Бундан ҳам кatta кувонч булдими! Мана, уша араб алифбосида чоп этилган газета хабари:

«Зиёлларнинг октябр кечаси

26 ний оқтабр кечаси Эски шаҳар «Маориф уйи»да

маориф ишчиларининг (ходимиларининг – К.И.) ялии ынгилиши утказилди. Йиғилишда 10 йиллик оқтабр инқилобининг ютуқлари түргисида ўртоқ Минглибоев маъриза килид. Инкилобнинг бошланишидан то шу кунгача бўлғон муваффақиятларни рақамлар билан кўрсатди.

Инглишида оқтабр инқилобидан илгари ва хозирги даврда қаҳрамонлик билан хизмат қилинган шу йўлда маориф учун жон кўйдирғон олти зиёллига Мехнат қаҳрамони номи берилди. Улар: Абдулла Авлоний, Мажид Қодирий, Ҳошим домулло, Ҳасан домулло, Сайд домулло Мусаев, Мўминжон Муҳаммаджон ўғлидилар. Мехнат қаҳрамонлик номини олғон зиёлларидан ичда 33 йил хизмат қилинган кишилар хам бор...»

(«Қизил Ўзбекистон» газетаси, 1927 йил 10 ноябр, пайшана куни, № 256 (860-сон, учинчи бет).)

Хўш, ўша вақтда Мехнат қаҳрамони номига сазовор бўлган Ҳасан домулло ким?

Ҳасанхон Исломов 1870 йилда Тошкентнинг Кўчка ҳақасидаги «Обиназир» маҳалласида Мир Алишо Охунд ўзи Мир Исломшо домла сақласида дунёга келган. Отаси ўз замонасининг етум имлари кишии бўлган, бироқ шунга қарамай, шаҳарнинг қозикалонлик, мұфтыйлик, мадраса мударрисиги вазифасида қақрилганда бормаган, шу маҳалласида мактаб очган, тўғригори, маҳалла болаларни ўқитиш, саводли кишиш билан шугулланган. Онаси нафақат Тошкентда, балки бутун Туркестонда гоятда машҳур бўлган Аҳмад. Маҳдум эшони муттарикотнинг кизи Омилахон замонасининг ўтириз зеҳнли, ўқимиши аёлларидан бори эди.

Отамиз дастлабки сабоқларни ўргатган, матрифатта қўйсанни ўйготган онадан эрта жудо бўладилар ва бомбози Мир Исломшо Охундан сабоқ олиб кўп нарса ўрганадилар. Фузулий, Навоий, Аҳмад Яссавий, Машраб, Бедил каби классикларни асарларни, шунингдек, кенг маннодаги дунёвий билимларни бувамизнинг бой кутубхонасидағи ҳамда болалари Аҳмад. Маҳдум эшон хонадонидаги нодир китоблардан ўқиб ўрганадилар. Айни вақтда махсуслик ва сувокчилик касбларини убодон эгаллаб, оила тебратадилар.

Бувамиз кекайшиб қўлганликлари сабабли ойланни төбратиши асосан отамизнинг зиммаларига тушади. Мадрасани тутагатч, 25 йишида отадан оқ фотиша олиб, 1895/96 йилдан бошлаб мустакил равишда муаллимлик—домлаки киша бошлайдилар. «Обиназир» маҳалласидаги мазкур мактаб шаҳарнинг ўша вақтдаги ҳокимлари томонидан расмий равишда рўйхатта олинган. Ҳозирги Чамонор проезд, биринчи тор кўча, 11-йининг ичкари ховлисида кизларга онамиз Мастура отин сабоб, бергаңлар. Тащари ховлида ёси отамиз ўғил болаларни ўқитганлар. Шу ўринда онамиз кўлида таълим олган марҳум Тожибой Абдуллаевнинг хотирасини эслаб утиш жоиз: «Домлам ташқарида ўғил болаларни ўқитар эдилар. Мен ёлғиз ўғил бўлганим, жисмоний нимжонроқ бўлиб ўғланнан учун бўлса керак, отам мени ўқитишга Отин ойнимнинг кўлларига топширганлар. Кизлар орависида мен ёлғиз эмас эдим. Менга ухаш ёлғиз ўғиллар анчагина бор эди. Булар Ингом бойбачанинг ўғил Шоқирбекча, Сайдмадамид ўшоннинг ўғил Тоҳикон, Фатхулла Бобоҷонов ба бошқалар эди. Отин ойим алоҳида мөхрибонлик билан илм оғлардидан эдилар».

Ҳасанхон домланнинг мактаби дастлаб бер синф хонасидан иборат бўлган. Кейинчалик турт синф ташкил килинган. Муаллимлик домла ўз уларни Мираҳмад, Миршабодидин, лангарлик кишини Мирмусо, Мирисо қорларни, диний таълимiga эса шу маҳалласидан Ингомондомла ва унинг ўғли Абдумажидхонларни жалтганлар.

Шу кўйи мактаб йилдан йилга кенгайиб боради. Сабаби: отамиз ўқитишнинг ёслик усулини воз кечиб, янгина йўл тутаганлар. Болалар тез савод чиқарган, ёзиши тез ўрганганлар, яни болаларни гурух-гурухга бўлиб (ҳозирги синф шаклида) ўқитганлар. 1912 йилда Каракара (ҳозирги Павлодар) шаҳridagi дунё ярмаркасини томоша қилиш баҳронасида у ердаги татар мактабарининг ишини синклиф ӯрганадилар. Мана шу ҳолат отамизнинг ўша вақтдаб ёндинига ёйқа турбий келалтган жадидлар таъсирида бўлгандан далолат беради. Отамиз шоғирдларидан бирни, «Айрилий» маҳаллалик адабиётини олим, филология фанлари номидо Солих Қосимов 1970-80-йилларда жадидим ҳақида тайёрланган илмий ишида ҳам Ҳасанхон домланнинг номини тилга олиб утган эди.

Тошкента қайтгач, ташкири ховлидаги теракзорни кесиб, улардан таҳта тилдирадилар ва болалар утирадиган ўринидиклар ясатадилар. Энди таълаблар — бўйра устида утирганди, балки таътадор ясалган ўринидикда утиради. Ҳарфлар катта таътадор

ёзид ўргатилади. Буни кўрган айрим мутаассиб кишилар «Ҳасанхон домла болаларни ўршича ўқитиши» деб фарзандларни мактабга юбормай ҳам қўйишган. Лекин кўпилик, ҳатто бошқа маҳаллалардан ҳам болалар шу ерга келиб ўқиган. «Мен домланинг мактабларига уч чакирим жойдан келиб сабоқ олардим», деб хижоқ қилинганда машҳур ўзбек жаррохи, тиббёт фанлари доктори, профессор Одил Шарипов. «Устозим Ҳасанхон» домланинг бирумрага миннатдорман. Саводли бўлишдан етук муаллим билимларига уч чакирим жойдан келиб ўзимни ўйларни топлоночни курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълумотга дуч келдим. Мен отам Ҳасан домлагча 1927 йилда Мехнат қаҳрамони унвони берилгани Ҳасан ота йигилгандарга «Армия қўмандони Рокоссовский ҳада қилиган туплончани курсатди. Бу туплонча немис-фашистларни белгиланган жойгача суріб борори вақтида ёнгилларимиз томонидан немис офицерининг кўлидан ториб олинган экан»...

Газеталарнинг саргайиб кетган саҳифаларини бирма-бир очар эканман, бундан ҳам қўмматлироқ маълум

МАЪРИФАТ МАНЗИЛИ

Шоир Мирзо Кенжабек кўпдан «МТ»га шеър ваъда қиласи эди. Кузнинг осуда хаёлкаш илҳомлари сабаб бўлими, шоир редакциямизга бир дасда шеърларини тақдим этди. Ўқ тўл бўғиздан қандай чиқса, ҳақиқий шеър ҳам шоир қўсисидан шундай чиқади. Шеърий сўз эҳтимол шиддатда ўқка ҳам ўхшар. Лекин мөхиятган улар бошқа. Ўқ йўқ қиласи. Шеър шоир қалбининг гўзлар, хаяжонли, баъзан алам-изтиробли, баъзан шуҳ-шодумон, зарофатга тўла оламларига бошлаб киради. Шеър қалбнинг хотирапари. Хотирапарда эса ҳамиша ўччаник, маюслик ва умид бор, тоза оъмолга етиш интишишлари бор.

Унинг чўг юраги булгай гувоҳим,
На Тошкент тушнгай буни, на Воҳим.

Лаҳзода замонлар руҳи елганда,
Хоғизлар гамимни қўшиқ қилганда,
Мен ҳар дил мулкидан бир мискин бандад
Бу хатни битибман, кўллаб илоҳим,
Тунларнинг ортидан келгай сабоҳим!

ОҲИРАТ ДИЁРИ

Холиқ! Сенсан азал, сенсан абад,
Буди даҳрингда гуноҳим беадад.
Тавбани танҳо ўзинг этгун кабул,
Магфират қилгувчи зот Сенсан фақат!

Холиқ! Куч бер, мунокот айлайн,
Энди вайронини обод айлайн.
Бир гуноҳи хавфи туғисла, ҳар қачон
Сен билан ёлғиз мулкот айлайн.

Холиқ! Пок нур Сенинг илкин эрур,
Покизз сукл ҳам Сенинг ҳулкян эрур.
Бандонинг сарҳадлари беҳудадир,
Қай томон Сенинг мулкинг эрур.

Холиқ! Хосдир Сенга баҳшандалик,
Баски, касб умлиш менга шармандали.
Холиқ! Қалбинни нуринг бирла юв,
Токи бандон Сенга қилиш баҳнадлик.

Холиқ! Мангу хидоятсан ўзинг,
Оғтухифа химоятсан ўзинг.
Душманинг минг-мингтиш лашкар тупласин,
Холиқ! Менга қиоятсан ўзинг!

Холиқ! Оламда мен мастман, ахир,
Оҳирант мулкida бекасмас, ахир.
Кўп кулиб, дунёда мен из яғлидим,
Ох, Расул билганин билмасман, ахир!

Холиқ! Ким Сенга дўстидир, бизга дўст,
Бас, Сенинг сўзини сабаб мен сўзга дўст.
Бул куни йўқидир узимдан узга ёв,
Ул Куни йўқидир ўзигандан узга дўст!

Холиқ! Мўлкингда бор ростлик фақат,
Мен кечикмансан, ишам мастилик фақат.
Бор эди бир бегнуҳоликнинг йўли,
Ушбу йўл — дунёга келмаслик фақат.

Холиқ! Бандонгни ҳеч роҳинга ол,
Бул ўтардин ул қароргоҳинга ол.
Холиқ! Жисмими туропингга бер,
Холиқ! Руҳимни даргоҳинга ол!

Холиқ! Қошингга бормогим қизик,
Давр дер: туропка кормогим қизик.
Тирзизб, боз урнига қўйигувчин,
Умайян ўзимга бормогим қизик!

Холиқ! Оғоҳу холоссан Узинг,
Сендан олиспар олассан Узинг.
Хор бўлиб бандон умброд юнга ҳам:
Давлату дунёга вориссан Узинг!

Холиқ! Сабру тузимсан, Холиқ!
Жанг, кураш урғин тузибсан, Холиқ!
Қай томон, эл, қаю ҳунга ҳам,
Оқибат голиб Узингсан, Холиқ!

Холиқ! Васлинги хоҳлайман ўзим,
Ох уриб лек горда йиглайман ўзим.
Йигламасман ўз гарип ҳолимагъ ёч,
Уз ухар феълима гиляйман ўзим.

Холиқ! Боксанги-ни оҳ-зоримга, Ҳув,
Дард олиб келдим бу бозорнинг, Ҳув,
Нолалиг найман, мени кесмиси гуноҳ,
Бас, мени қайтар унайзоримта, Ҳув!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни маҳрум, дийдордан мени!

Холиқ! Кутқар гуноҳордан мени,
Ердам эт, этма жудо Ердан мени.
То тирикам, энди йиглаб ёблорай,
Қимлагни ма